

Innspill til Kunnskapsdepartementets arbeid med ny overordnet rammeplan for lærerutdanningene

Faggruppe kunst og kulturfag ved fakultet for lærerutdanning og kunst- og kulturfag (FLU), Nord universitet, gir med dette innspill til overordnet rammeplan for barnehage- og grunnskolelærerutdanningene, samt lærerutdanning i praktiske og estetiske fag. Innspillene er forankret i en forståelse av at praktisk-estetiske fag spiller en sentral rolle i barn og unges helhetlige utvikling. Disse fagene bidrar til utvikling av kreativitet og innovasjonskompetanse, identitetsdannelse, kommunikative ferdigheter, og evnen til å delta aktivt i sosiale og kulturelle fellesskap. På denne bakgrunnen vurderes estetiske fag som avgjørende for å sikre en helhetlig og fremtidsrettet utdanning.

Grunnskolelærerutdanning

Faggruppen uttrykker sterk bekymring for de praktisk-estetiske fagenes stilling i skolen og lærerutdanningene. Forskning og nasjonale kartlegginger viser at lærerkompetansen i disse fagene er gjennomgående lav og har vært det over tid.¹ Et stort flertall av nyutdannede lærere mangler kompetanse i praktiske og estetiske fag (særlig musikk, kunst og håndverk samt mat og helse), og utviklingen går i en negativ retning. SSBs framskriving viser at mangelen på lærere i praktisk-estetiske fag vil vedvare og trolig øke fram mot 2060.² Dette medfører at mange elever møter og vil møte lærere uten faglig fordypning i disse fagene. Konsekvensen er redusert kvalitet i opplæringen og større ulikhet i elevenes tilgang til estetiske erfaringer og uttrykksformer. Samtidig står dette i sterk kontrast til nasjonale ambisjoner om en mer praktisk og variert skole.³

Situasjonen er særlig kritisk nord for Trondheim. Prognoser basert på dagens opptakstill indikerer at det i framtiden knapt vil utdannes kvalifiserte musikk lærere i denne delen av landet, noe som kan forsterke regionale forskjeller i elevenes tilgang til kvalifisert undervisning.⁴

Gjennom flere tiår har både offentlige utredninger⁵ og følgeforskning⁶ på lærerutdanningsreformen pekt på de samme utfordringene og etterlyst nasjonale tiltak for å sikre rekruttering og kompetanse i de praktisk-estetiske fagene. At situasjonen i liten grad har

---

¹ Arnesen, H. et al. (2023). *Lærerkompetanse i grunnskolen. Hovedresultater 2021/2022*. Statistisk Sentralbyrå. Utdanningsforbundet (2024). *Lærerutdanningene – søkere og uteksaminerte kandidater 2024. Faktaark 2024:11*

² Gunnes, T., Bennetzen, J., Ekren, R., Gilje, S.J., og Knudsen, P. (2025). *LÆRERMOD 2024-2060 Vil lærermangelen reduseres framover?* Rapport 2025/30, Statistisk sentralbyrå

³ *Meld.St. 34 (2023-2024)*.

⁴ FoMuP – Norsk forum for musikkpedagogisk forskning (2026). Innspill til Kunnskapsdepartementets arbeid med ny overordnet rammeplan for lærerutdanningene.

⁵ *Inntrykk, uttrykk, avtrykk: handlingsplan for styrking av dei estetiske faga i skolen* (1991), *Broen og den blå hesten - handlingsplan for dei estetiske faga og kulturdimensjonen i grunnskolen* (1995), *Skapende læring. Strategi for kunst og kultur i opplæringen* (2007), *Det muligens kunst – ti råd til kulturministeren og kunnskapsministeren* (2014), *Skaperglede, engasjement og utforskertrang. Praktisk og estetisk innhold i barnehage, skole og lærerutdanning* (2019).

⁶ Følgegruppen for lærerutdanningsreformen (2014). Rapport nr. 4: *Lærerutdanning i endring. Indre utvikling – ytre kontekstuelle hinder*. Kalsnes, S. og Espeland, M.I. (2025). *Musikkfaget i spel. Fagpolitiske, fagdidaktiske og historiske perspektiv*. Oslo: Skapia Forlag

endret seg til tross for politiske satsinger, tilsier behovet for tydeligere strukturelle grep i lærerutdanningen.

På denne bakgrunn ber vi departementet om å innarbeide et krav om minst 30 studiepoeng i et praktisk-estetisk fag i grunnskolelærerutdanningene også for trinn 1–4 og 5–7.

Forslag til endringer i rammeplanen:

Forslagene bygger på at praktiske, estetiske og varierte arbeidsformer allerede er tydelig forankret i kjernekompetansen for trinn 1–4 og 5–7. For å sikre at disse ambisjonene kan realiseres i praksis, foreslår vi følgende justeringer i rammeplanen:

§ 12-2 (særlige bestemmelser for trinn 1–4) foreslås det at **kravet til faglig bredde suppleres med minst 30 studiepoeng i et praktisk eller estetisk fag**, i tillegg til de eksisterende kravene om profesjonsrettet pedagogikk, fagdidaktikk, begynneropplæring samt norsk og matematikk.

§ 13-2 (spesifikke reguleringer for trinn 5–7) foreslår vi at **utdanningen**, i tillegg til krav om profesjonsrettet pedagogikk og fagdidaktikk, også **skal omfatte minst 30 studiepoeng i et praktisk eller estetisk fag**.

Forslaget er et nødvendig tiltak for å sikre høy kvalitet i opplæringen og for å realisere målet om en mer praktisk og variert skole for alle elever, uavhengig av hvor i landet de bor.

Lærerutdanning i praktiske og estetiske fag

Vi ser med bekymring på at dagens ordning med en femårig lærerutdanning i praktiske og estetiske fag er foreslått videreført. Dette utdanningstilbudet legges nå ned ved nesten alle institusjoner som har tilbudt det med musikk som masterfag, utelukkende på grunn av lave søkertall. En videreføring av LUPE i rammeverket vil derfor ikke i seg selv være et tilstrekkelig svar på behovet for flere lærere med praktisk-estetisk fagkompetanse.

Departementet bør vurdere om rammeverket i større grad bør åpne for alternative og mer rekrutterende utdanningsløp, for eksempel tre- eller fireårige faglærerutdanninger i musikk og andre praktisk-estetiske fag. Fram til slike utdanningsveier eventuelt er etablert, bør videreføringen av LUPE følges av øremerkede midler som gjør det mulig å gjennomføre utdanningen også med mindre kull i de kommende årene.

Levanger, 9. juni, 2026.

Med Hilsen

Ola Marius Ryan, faggruppetleder (ola.m.ryan@nord.no)

På vegne av Faggruppe kunst- og kulturfag, Faktultet for lærerutdanning og kunst- og kulturfag, Nord universitet